

Prof. nzw. dr hab. inż. Andrzej Kulig

Analiza skarg na uciążliwość zapachową instalacji (na etapie planowania przedsięwzięć i eksploatacji obiektów)

Konferencja naukowo-techniczna
nt. „Przyczyny i zwalczanie uciążliwości zapachowej instalacji”
30 września 2019 r., Warszawa

Spis zagadnień

- SKALA PROBLEMU – PRZYKŁAD OGK
- ZMIANY W ILOŚCI SKARG ODOROWYCH I ŹRÓDŁA EMISJI
SUBSTANCJI ZAPACHOWYCH WEDŁUG:
  - # DANYCH GIOŚ
  - # INFORMACJI UM WM
- WNIOSKI
- ŹRÓDŁA INFORMACJI

SKALA PROBLEMU – PRZYKŁAD OGK (1)

DLACZEGO OCENA ODDZIAŁYWANIA ZAPACHOWEGO OBIEKTÓW KOMUNALNYCH STANOWI PROBLEM ?

1. Duża liczba rozproszonych obiektów gospodarki komunalnej (OGK).

Ale ile?

→ uciążliwe oddziaływanie zapachowe nie jest (już) tylko problemem lokalnym...

2. Bliskie sąsiedztwo OGK z terenami stałego bytowania ludzi.

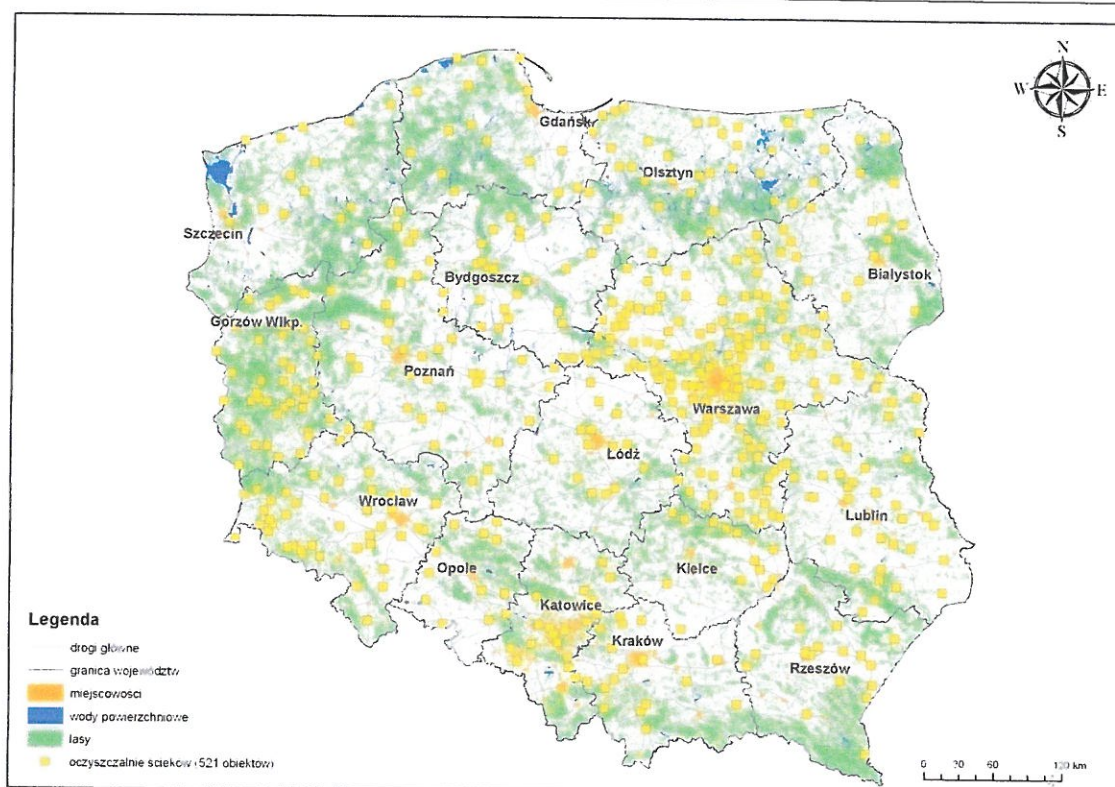
3. Niezorganizowany charakter emisji zanieczyszczeń do powietrza z niskich (często powierzchniowych) emitorów.

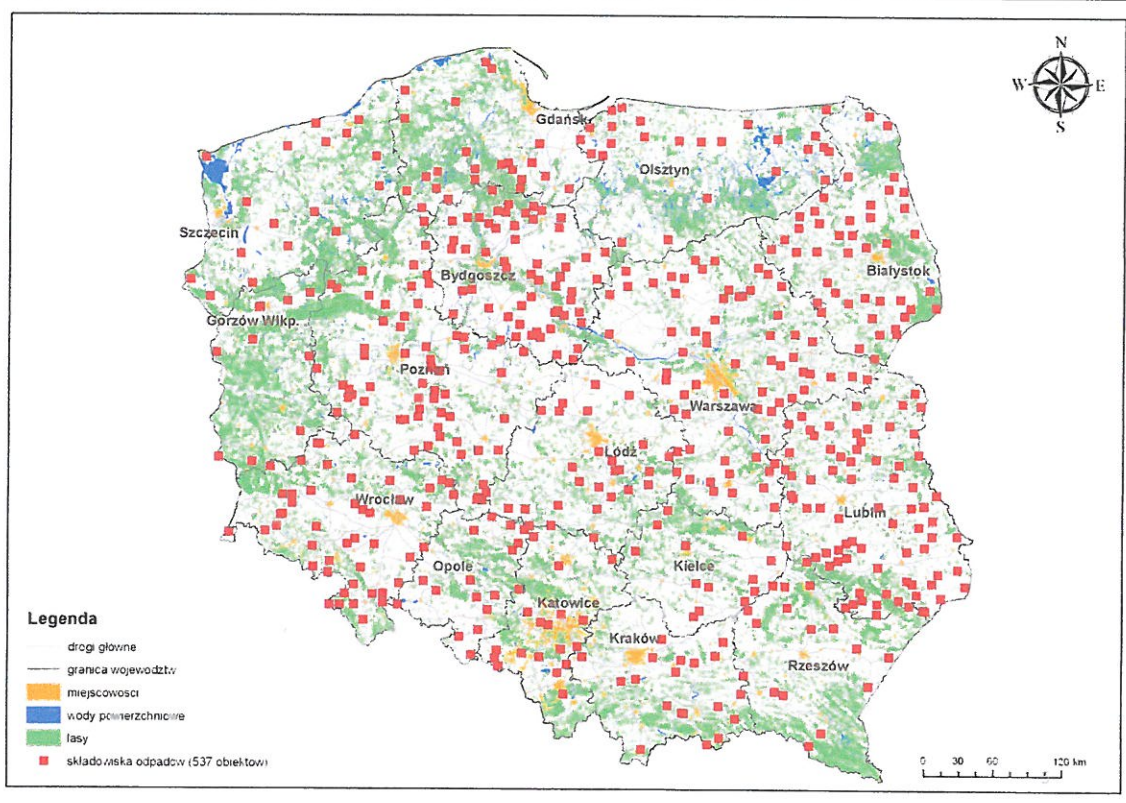
Wydział Instalacji
Budowlanych, Hydrotechniki
i Inżynierii Środowiska
PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA
TECHNICZNA WARSZAWA

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
Państwowa Wyższa Szkoła Techniczna w Warszawie

**Lokalizacja
badanych
oczyszczalni
ścieków w Polsce
– potencjalnych
źródeł emisji
odorantów**

**Lokalizacja
badanych
składowisk
odpadów w Polsce
– potencjalnych
źródeł emisji
odorantów**

SKALA PROBLEMU – PRZYKŁAD OGK (2)

DLACZEGO OCENA ODDZIAŁYWANIA ZAPACHOWEGO OBIEKTÓW KOMUNALNYCH STANOWI PROBLEM ?

4. Dominuje uciążliwość, a nie szkodliwość oddziaływań.
5. Brak precyzyjnych kryteriów oceny oddziaływania w zakresie emisji:
  - a) substancji zapachowych (odorantów),
  - b) niektórych zanieczyszczeń chemicznych,
  - c) zanieczyszczeń mikrobiologicznych (bioaerozolu).

Analiza skarg na uciążliwość zapachową

W Polsce skargi odorowe są kierowane do następujących instytucji:

- * Inspekcja Ochrony Środowiska (IOŚ),
- * Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne,
- * Wydziały Ochrony Środowiska w organach samorządu gminnego i powiatowego,
- * **urzędy administracji państwowej (wojewódzkie),**
- * organy ścigania (policja i prokuratura),
- * organy wymiaru sprawiedliwości (sądy),
- * Rzecznik Praw Obywatelskich,
- * Minister Środowiska,

...

Wydział Instalacji
Budowlanych, Hydrotechniki
i Inżynierii Środowiska
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Przyczyny skarg zapachowych (1)

- * **rzeczywista uciążliwość źródeł nieprzyjemnego zapachu dla środowiska,**
- * zbyt mała odległość źródła (emitora) odorantów od zabudowy mieszkaniowej,
- * potencjalne ryzyko zdrowotne,
- * brak hermetyzacji i/lub dezodoryzacji źródeł uciążliwych zapachów,
- * zainteresowanie ludzi (społeczeństwa) jakością otaczającego środowiska,
- * zwiększona wrażliwość na przypadki łamania prawa,
- * inne przyczyny ...

- ◆ IOŚ jest tak zwaną „policją ekologiczną”.
Po otrzymaniu skargi może rozpocząć dochodzenie.
- ◆ „Obiekt zapytany” jest zobowiązany do przedstawienia informacji (raportu/sprawozdania) wraz z ustaleniami.

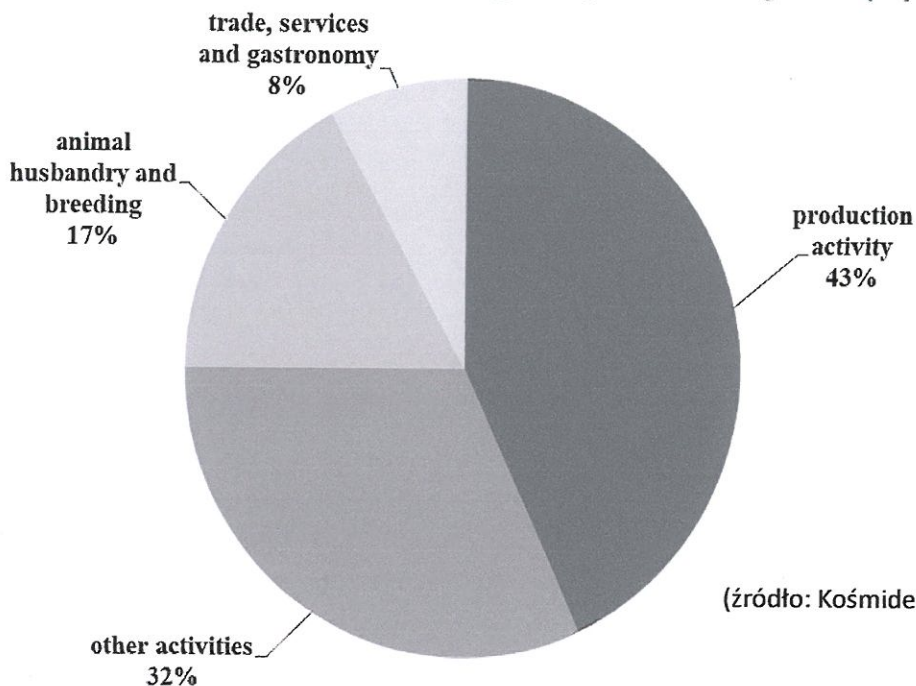

Wydział Instalacji
Budowlanych, Hydrotechniki
i Inżynierii Środowiska
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Przyczyny skarg zapachowych (2)

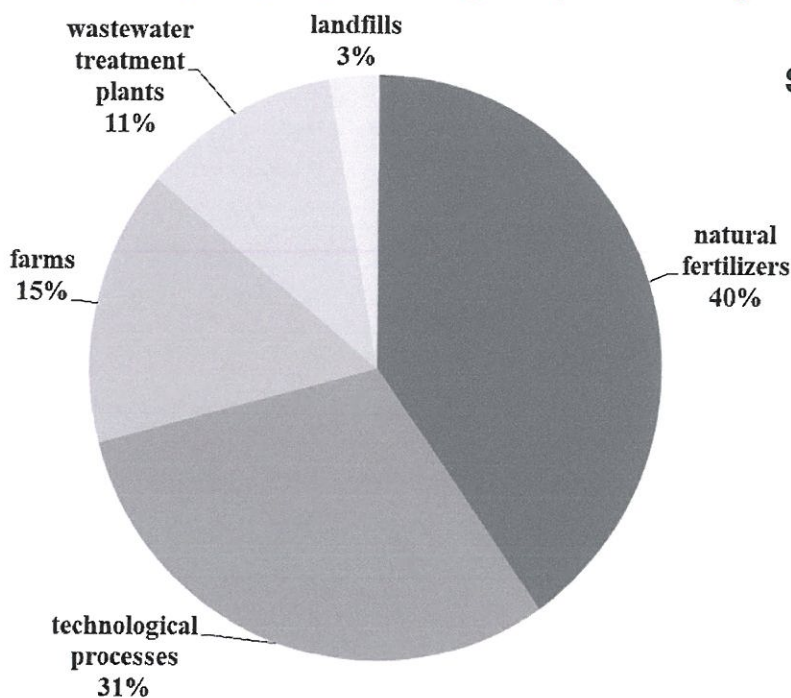

Przyczyny skarg na uciążliwość zapachu w zależności od aktywności gospodarczej w latach dziewięćdziesiątych XX w.

(źródło: Kośmider, Mazur-Chrzanowska i Wyszyński, 2012)

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Inżynierii i Technicznych i Inżynierii Środowiska
Politechniki Warszawskiej

Przyczyny skarg zapachowych (3)

Struktura źródeł odorów i jej zmiany na Mazowszu (1)

Struktura skarg odorowych dotyczących różnych rodzajów działalności, zgłoszonych do Mazowieckiego WIOŚ w 2006 r.

(źródło: Kołodziej-Nowakowska 2008)

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Inżynierii i Technicznych i Inżynierii Środowiska
Politechniki Warszawskiej

Przyczyny skarg zapachowych (4)

Głównymi źródłami nieprzyjemnego zapachu, w zależności od liczby skarg i wniosków o interwencję mazowieckiego WIOŚ, na podstawie danych z lat 2006-2012 są:

Struktura źródeł odorów i jej zmiany na Mazowszu (2)

- * związki zapachowe z procesów technologicznych;
- * stosowanie nawozów naturalnych;
- * stosowanie komunalnych osadów ściekowych;
- * hodowla świń lub drobiu;
- * oczyszczalnie ścieków;
- * działalność związana z unieszkodliwianiem odpadów;
- * składowiska odpadów;
- * inne (np. ubój i przetwórstwo mięsa, schroniska dla psów ...).

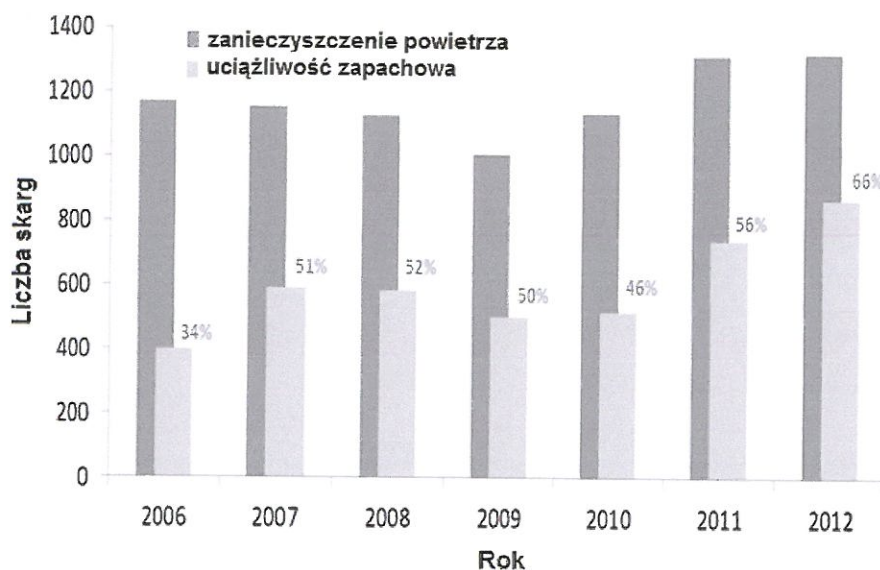
Wydział Instalacji
Budowlanych, Hydrotechniki
i Inżynierii Środowiska
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

11

Zmiany w ilości skarg odorowych (1)

Liczba skarg dotyczących zanieczyszczenia powietrza, skierowanych do GIOŚ i WIOŚ, w tym uciążliwości zapachowych w latach 2006-2012

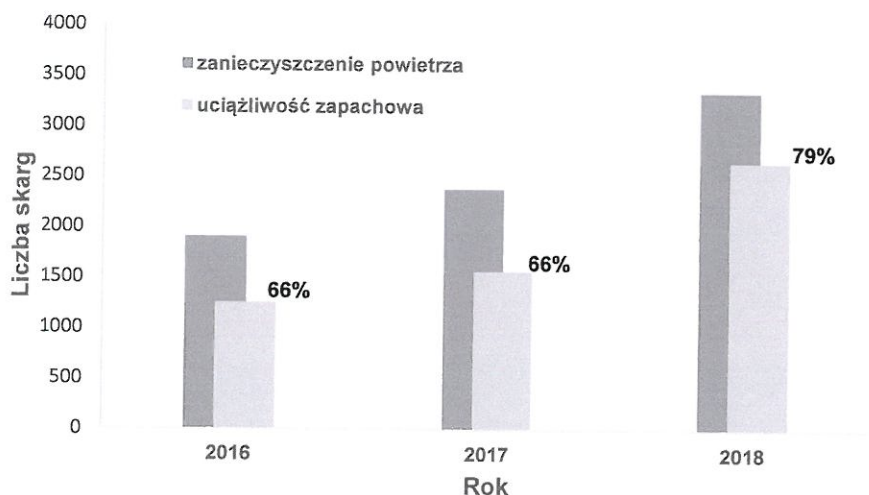
Wydział Instalacji
Budowlanych, Hydrotechniki
i Inżynierii Środowiska
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

12

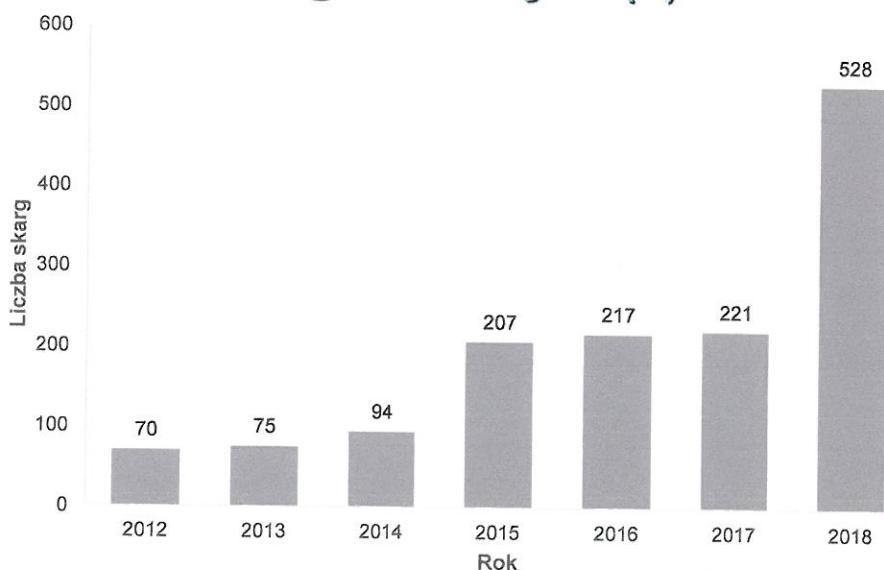
Zmiany w ilości skarg odorowych (2)

Liczba skarg i wniosków o podjęcie interwencji z zakresu ochrony powietrza skierowanych do GIOŚ i WIOŚ, w tym uciążliwości zapachowej w latach **2016-2018**

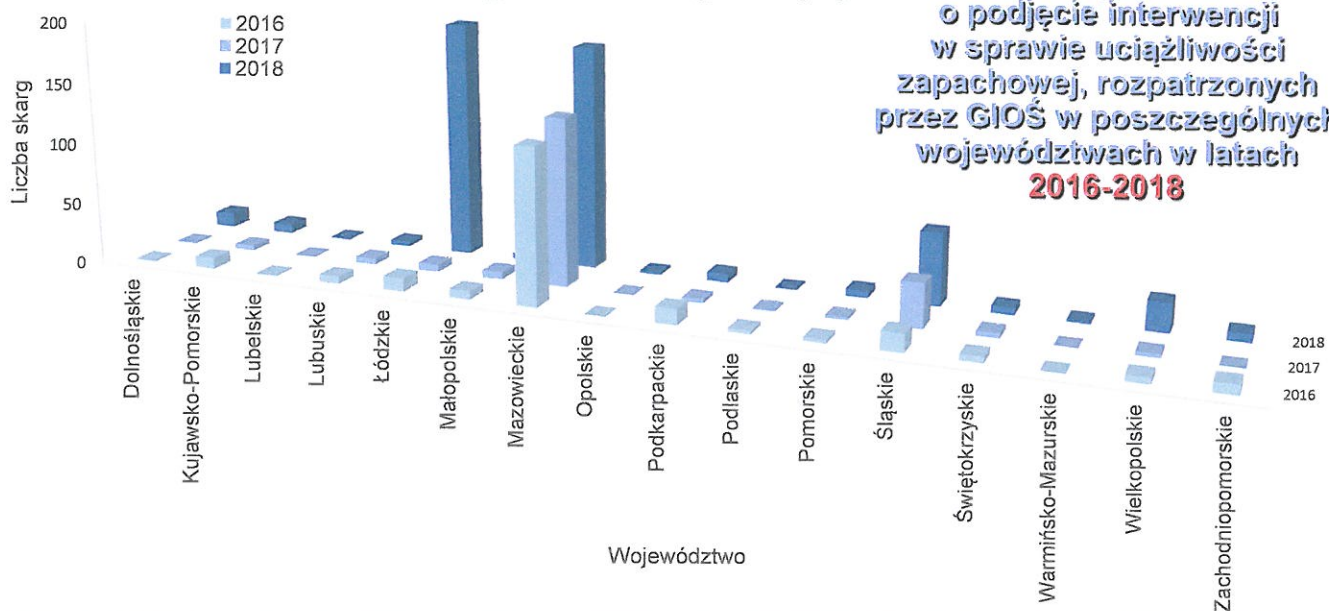
Zmiany w ilości skarg odorowych (3)

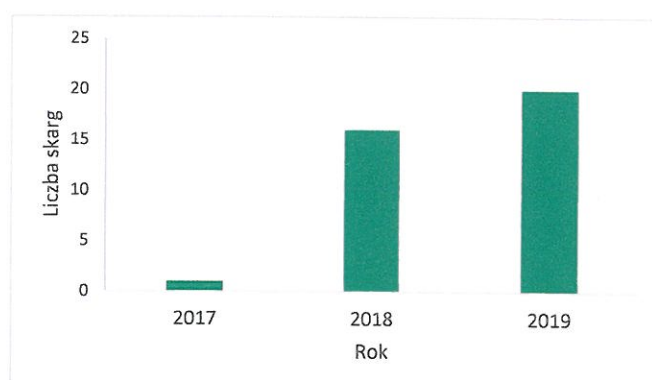
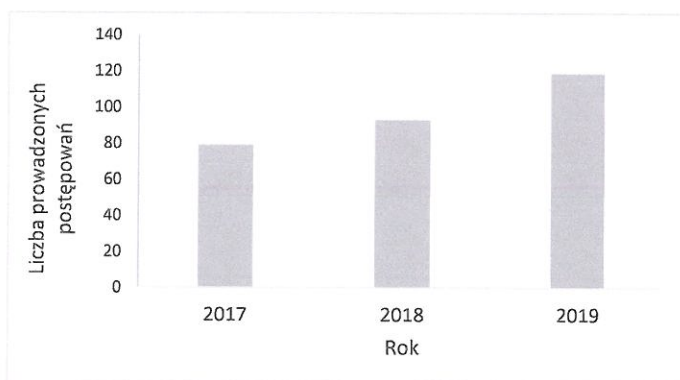
Liczba skarg w Polsce rozpatrzonych przez GIOŚ w latach **2012-2018**

Zmiany w ilości skarg odorowych (4)

Zmiany w ilości skarg odorowych (5)

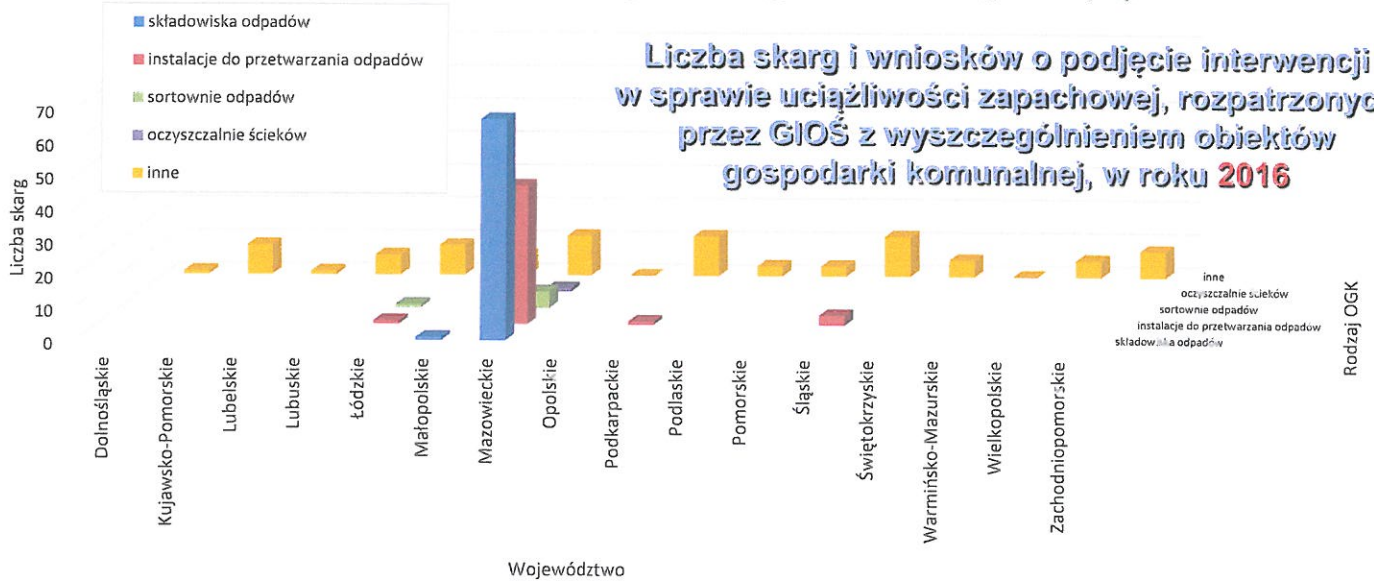

Liczba prowadzonych postępowań oraz **skarg zarejestrowanych przez Urząd** w postępowaniach dotyczących opinii w procedurze ocen oddziaływania na środowisko dla instalacji planowanych (nowych) oraz rozbudowy istniejących instalacji, dla których Marszałek jest właściwy do wydania pozwolenia zintegrowanego w latach 2017-2019

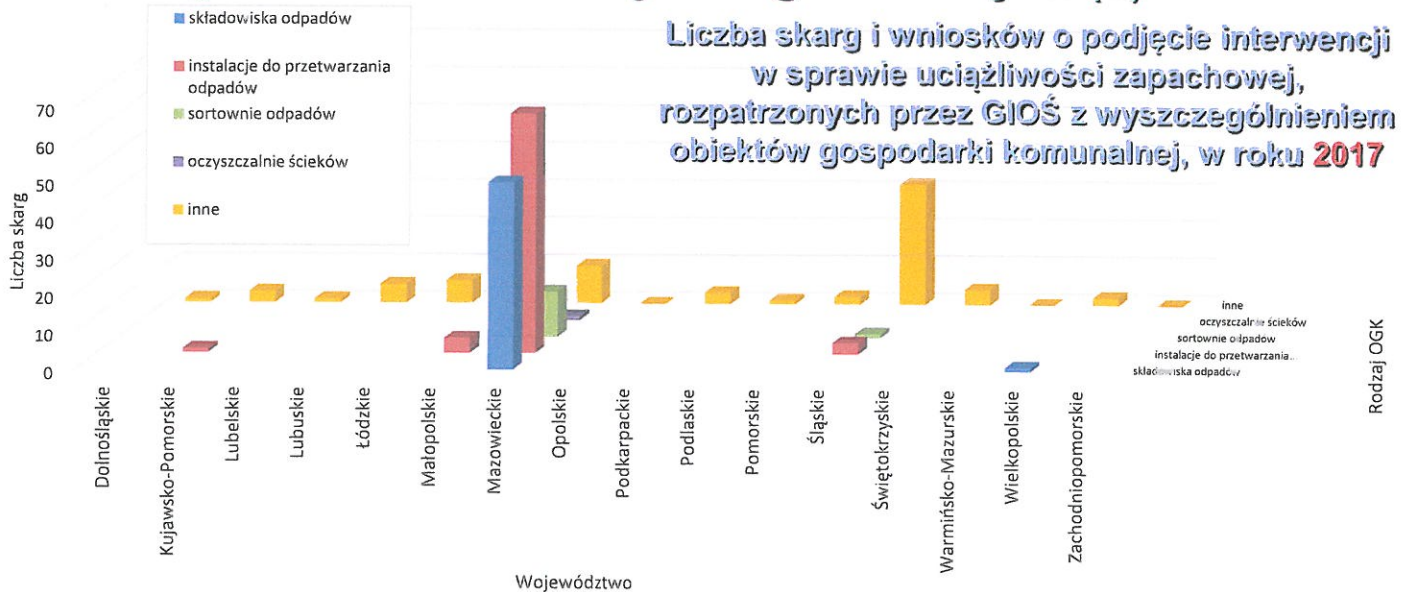

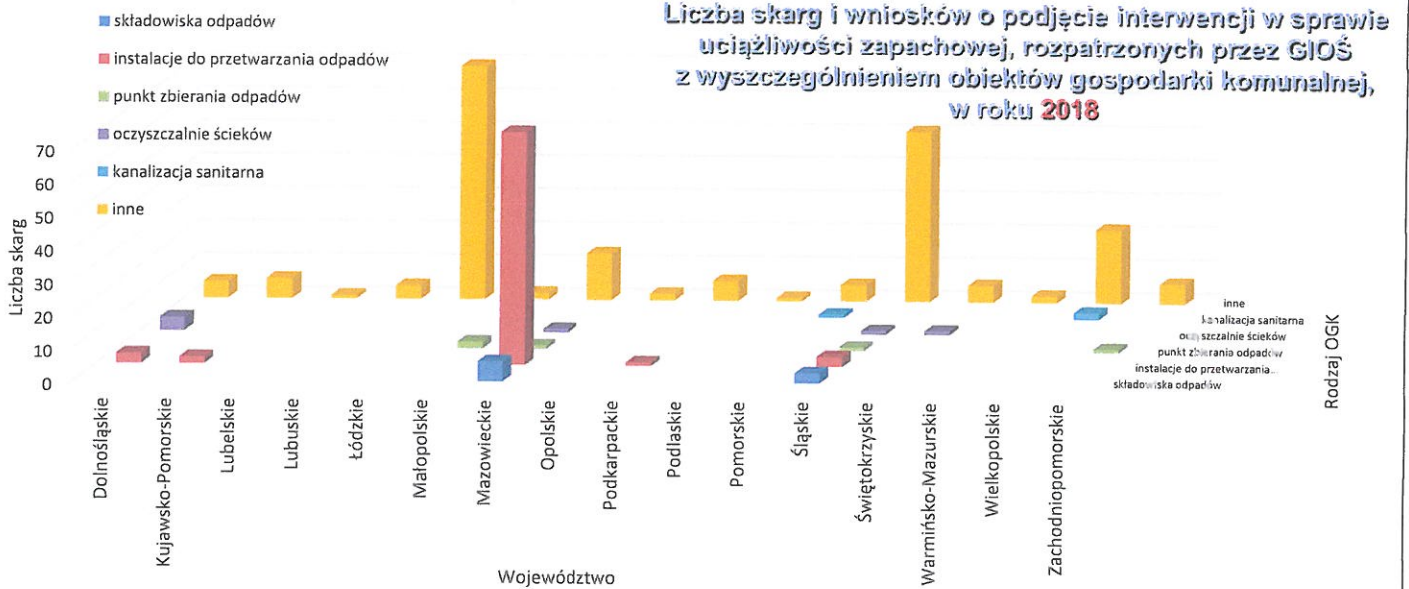
Zmiany w ilości i struktury skarg odorowych (1)

Zmiany w ilości i struktury skarg odorowych (2)

Zmiany w ilości i struktury skarg odorowych (3)

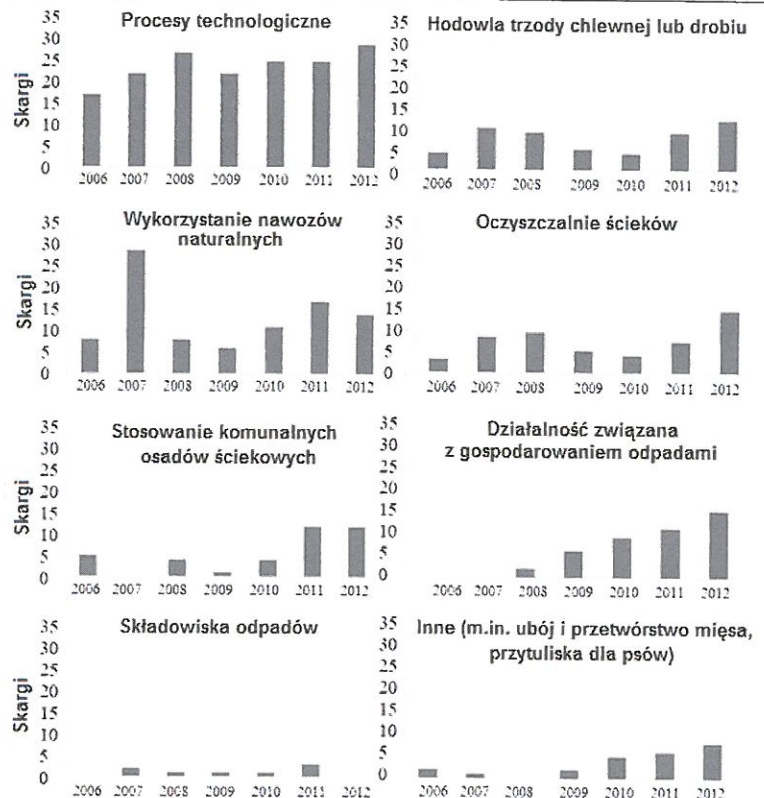

Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

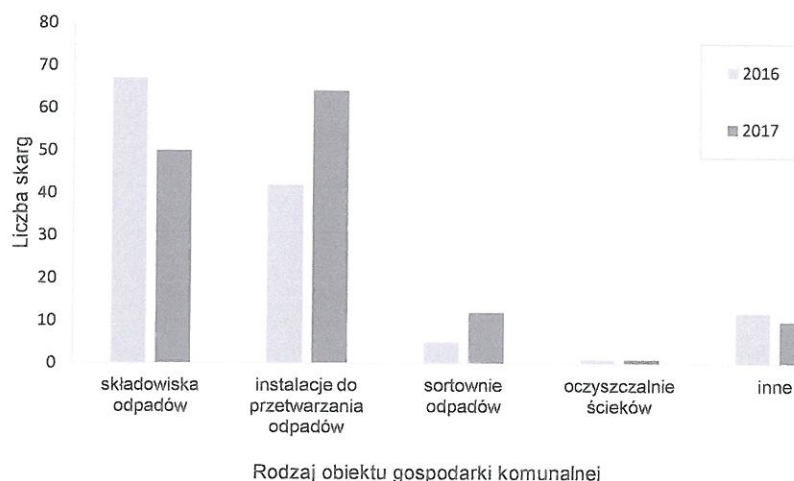
Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Techniki Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
Politechniki Warszawskiej

Zmiany w ilości i struktury skarg odorowych (4)

Liczba interwencji w mazowieckim WIOŚ w zakresie uciążliwości zapachowych w latach 2006-2012

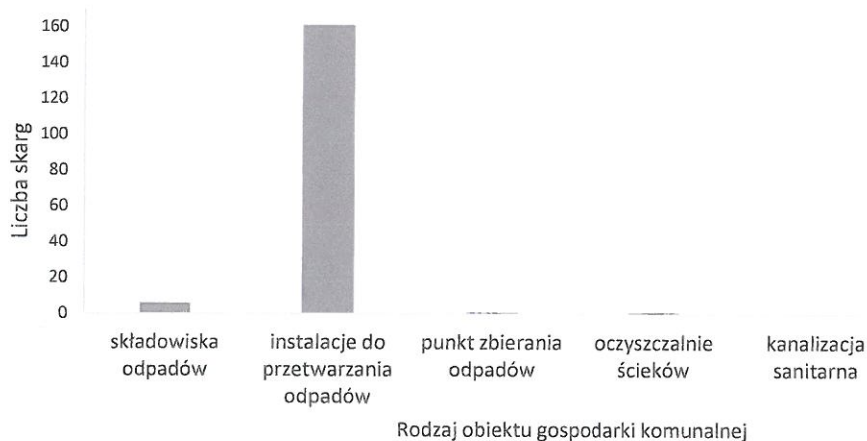
Zmiany w ilości i strukturze skarg odorowych (5)

Liczba skarg i wniosków o podjęcie interwencji w sprawie uciążliwości zapachowej, rozpatrzonych przez GIOŚ w województwie mazowieckim, z wyszczególnieniem obiektów gospodarki komunalnej, w latach **2016-2017**

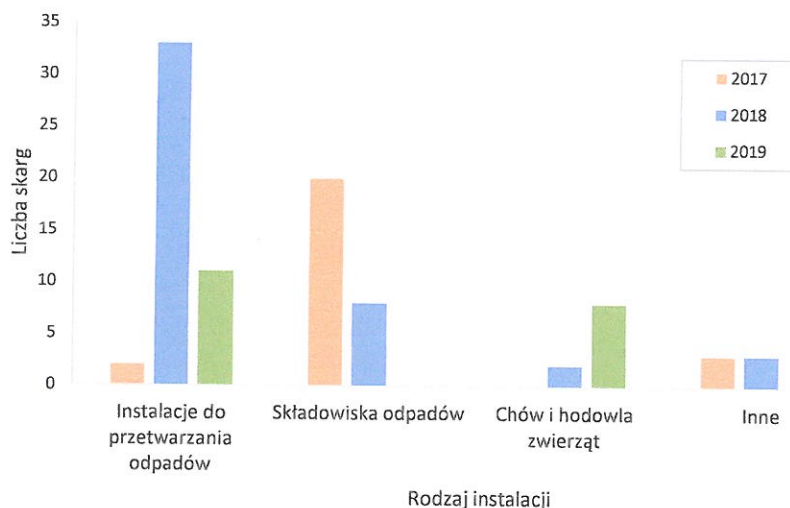
Zmiany w ilości i strukturze skarg odorowych (6)

Liczba skarg i wniosków o podjęcie interwencji w sprawie uciążliwości zapachowej, rozpatrzonych przez GIOŚ w województwie mazowieckim, z wyszczególnieniem obiektów gospodarki komunalnej, w roku **2018**

Zmiany w ilości i strukturze skarg odorowych (7)

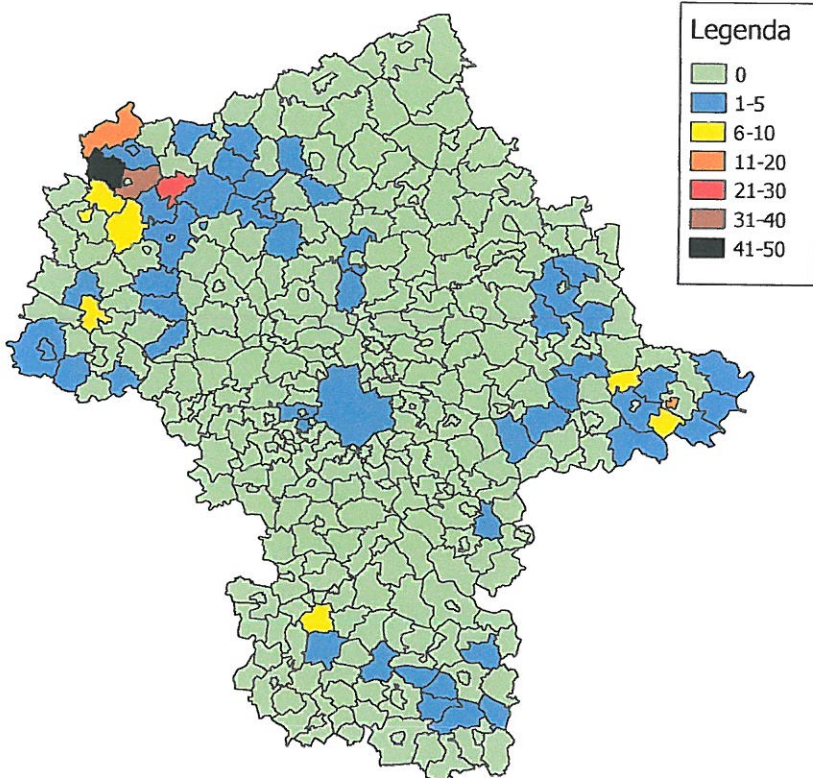

Skargi w podziale na branże dla istniejących instalacji, którym Marszałek wydał pozwolenia zintegrowane w latach **2017-2019**

Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
Politechnika Warszawska

Rozkład przestrzenny liczby wniosków złożonych w poszczególnych urzędach gminnych w latach 2017-2019

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
Politechnika Warszawska

Podsumowanie

- W Polsce w ostatnich kilku latach wzrosła liczba skarg na uciążliwość zapachu, wśród tych dotyczących zanieczyszczeń powietrza.
- Zmiany w poszczególnych województwach są zróżnicowane, ale mają tendencję wzrostową.
- Zmienia się też struktura przyczyn skarg: zmniejsza się liczba skarg w sektorze przemysłowym, a rośnie w sektorze komunalnym i rolnictwie.
- Problemy z uciążliwym zapachem są przyczyną nacisku na Ministerstwo Środowiska, w celu ustanowienia przepisów prawnych dotyczących zwalczania nieprzyjemnych zapachów.

Wydział Instalacji
Budowlanych, Hydrotechniki
i Inżynierii Środowiska
PODRECZNIK WARSZAWY

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
Podrecznik Warszawa 25

Uwaga końcowa

Przedstawione dane o skargach mieszkańców nie są zweryfikowane przez właściwe instytucje, ekspertów lub operatorów urządzeń emitujących odory. W kontekście różnych przyczyn zgłaszania skarg należy podkreślić, że tylko ich pełne zobjektywizowanie pozwoliłoby ocenić skalę problemu emisji zapachów na podstawie liczby skarg.

Wydział Instalacji
Budowlanych, Hydrotechniki
i Inżynierii Środowiska
PODRECZNIK WARSZAWY

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
Podrecznik Warszawa 26

Protesty mieszkańców przeciwko uciążliwości zapachowej

<http://krakow.wyborcza.pl/krakow/51,4442,5,25237,415.html?i=0>

Źródła informacji

1. Dane archiwalne Katedry Ochrony i Kształtowania Środowiska Politechniki Warszawskiej.
2. Informacja o skargach i wnioskach o podjęcie interwencji dotyczących uciążliwości zapachowej, rozpatrzonych w latach 2016-2018 przez GIOŚ i poszczególne wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska, a także skierowanych do GIOŚ w pierwszym półroczu 2019 r.
3. Dane na temat skarg odorowych w latach 2016 - 2019 z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie.

Wydział Instalacji
Budowlanych, Hydrotechniki
i Inżynierii Środowiska

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska

Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
Politechnika Warszawska

Prof. nzw. dr hab. inż. Andrzej Kulig

Politechnika Warszawska
Wydział Instalacji Budowlanych,
Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska
Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska
Andrzej.Kulig@pw.edu.pl

Politechnika
Warszawska

DZIĘKUJĘ BARDZO ZA UWAGĘ

